

פרק ט"ז

פרק זה ילמד באופן בקיאות. עבור מורים שיש באפשרותם להרחיב, הבאנו את ההרחבות הבאות:

יחידה 34 - גבול נחלת שבט אפרים (א'-י')

61 ספר יהושע | פרק ט"ז

פרק ט"ז ילמד בבקיות

ספר יהושע		חלקת הארץ		כבוש הארץ		הבטיח לארץ	
סוף ימי יהושע	המבנה	עיר	עיר	סיכום	ראשית הכבוש	היח	א-ד
בשכם ובית	חזות	עיר	המקלט	בגלל	הכבוש	היח	א-ד
בשכם	יהושע	הירדן	המקלט	בגלל	הכבוש	היח	א-ד
כד	כג	כב	כא	כ	כ	כ	כ

יחידה 34 - גבול נחלת שבט אפרים (א'-י')

1. הקיפו בעיגול את שמות הערים המוזכרות בטקסט או - ללא מין משכו קו בין אותן ערים. קו זה מסמל את הגבול הדרומי של בני יוסף.

2. השלימו: היו מבני אפרים שישבו בערים שבנחלת שבט _____.

3. איך נקרא העם אותו בני שבט אפרים לא הורישו? _____

מה אותו עם נתן לשבט אפרים תמורת ישיבתו בנחלתם? _____

שאלת רשות: מדוע לדעתכם לא הורישו בני שבט אפרים את הגוים שישבו בנחלתם?

הקדמה

בפרק זה מתואר גבול נחלת אפרים. במזרח הגבול עובר נהר הירדן, במערב - הים התיכון, בדרום - יריחו ובית אל, ובצפון - נחל קנה (אחד מיובלי נחל הירקון של ימינו).

עיסוק בתכנים המרכזיים

נקודות לדיון

1. במה שונים בני יוסף, שזכו כל אחד מהם לקבל מעמד של שבט?
2. האם השטח הגדול שמקבלים בני יוסף יכול ללמד קצת על אופיים המיוחד?

אפשרויות למענה ולדיון

שבטו של יוסף הוא מיוחד ושונה משאר שבטי ישראל. כל אחד משני בניו, אפרים ומנשה, מקבלים מעמד של שבט, ולכל אחד מהם נחלה משלו. מכאן שיוסף קיבל נחלה כפולה. ניתן לשים לב לתיאורו של יוסף בספר בראשית (פרקים ל"ט ומ"א), כמי שמביא עמו שפע של ברכה לכל מקום שאליו הוא מגיע (בבית פוטיפר, בבית האסורים ובבית פרעה), כגון ריבוי נכסים, אוכל, פרנסה וכו'. שבטי יוסף ממשיכים את ברכת

הריבוי של יוסף אביהם - בהרחבת שטחי הנחלה ובמספר הנפשות של שבטים אלו. בפרק י"ז נפגוש את המשמעות המעשית, המלחמתית, במספר הרב של שבטי בני יוסף.

על אף שכל אחד משני בניו של יוסף מקבל מעמד של שבט, שורשם הוא אחד, שהרי באו ממקום אחד. לכן כאשר הגרילו את נחלות בני ישראל, ייתכן ששני בני יוסף נכתבו על גבי פתק אחד, אך את השטח הם חילקו ביניהם.

המסרים העולים מן היחידה

אחדות ישראל: על אף שמנשה ואפרים הם שני שבטים נפרדים, בתחילת הפרק הם נקראים "בני יוסף". דבר זה בא לבטא את האחדות המופלאה שבין שני שבטים אלו, שהמקור שלהם הוא משותף.

הצעות להמחשה ולהרחבה

רעיון להמחשה: יש לקחת קופסה בעלת שוליים נמוכים. לשים בתוך הקופסה חול ואדמה ולפסל את האזורים הבאים: מישור, שפלה, הר, מורדות המובילים אל הירדן. המטרה היא להכיר ולהמחיש את הגבולות של נחלת אפרים ואת המיוחד בה. נחלתו של אפרים חולשת על כל החלק המרכזי של ארץ ישראל, מנהר הירדן ועד הים התיכון. בפעילות זו נמחיש את המקומות הגיאוגרפיים של הנחלה, וכך נוכל להבין טוב יותר את המסופר בפרק י"ז.